UCHWAŁA NR XXXIV / 260 / 09 Rady Gminy Bestwina

z dnia 26 listopada 2009 roku

w sprawie: zatwierdzenia "Planu Odnowy Miejscowości Bestwina na lata 2009-2016"

Na podstawie art. 14 i art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591 ze zm.)

Rada Gminy Bestwina uchwala

§ 1

Zatwierdzić "Plan Odnowy Miejscowości Bestwina na lata 2009-2016" w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI BESTWINA NA LATA 2009-2016

Opracowanie:

IR Consulting S.C. Izabela Żelichowska Renata Żmija 43-300 Bielsko-Biała ul. 1 Dywizji Pancernej 45

październik 2009

SPIS TREŚCI

WSTĘP		4
I. CHA	ARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI BESTWINA	
1.	Podstawowe dane miejscowości Bestwina	
2.	Położenie i warunki naturalne Bestwiny	
3.	Rys historyczny	8
II. ĮNW	VENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI	9
	łowisko przyrodnicze i kulturowe	9
1.1.	Zabytki	
1.2.	Uwarunkowania ochrony środowiska 1	
	astruktura techniczna 1	
2.1.	Komunikacja drogowa1	
2.2.	Sieć wodociągowa 1	
2.3.	Sieć kanalizacyjna 1	
2.4.	Sieć gazowa1	
2.5.	Telekomunikacja	
	ra społeczna1	
3.1.	Struktura demograficzna	
3.2.	Ochrona zdrowia i pomoc społeczna 1	
3.3.	Oświata	
3.4.	Działalność kulturalna i sportowa mieszkańców Bestwiny 2	
3.5.	Bezpieczeństwo publiczne	
3.6.	Ochrona przeciwpożarowa i przeciwpowodziowa2	
4. Sfer	ra gospodarcza2	
4.1.	Główni pracodawcy i rodzaje podmiotów gospodarczych na terenie Bestwiny.	
	2	
4.2.	Struktura zatrudnienia	25
	ALIZA ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI BESTWINA 2	
IV. ANA	ALIZA SWOT 2	27
	ZOWE OBSZARY PROBLEMOWE ROZWOJU	
	IA STANU DOCELOWEGO MIEJSCOWOŚCI BESTWINA 3	
VII. WIZ	JA ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI BESTWINA 3	34
VIII. PRO	OGRAM ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI BESTWINA – PLANOWANE	
DZIAŁAN	NIA3	34
IX. HARN	MONOGRAM REALIZACJI ZAPLANOWANYCH DZIAŁAŃ 3	38
	M WDRAŻANIA PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI I PUBLIC RELATIONS	
40		
40		
Spis tab	pel	
	· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	
Tahala 1	Powierzchnia terenu Gminy Bestwina z podziałem na sołectwa	Q
	Ludność Gminy Bestwina oraz gęstość zaludnienia w podziale na sołectwa 1	
	Podział ludności Gminy Bestwina na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny	.0
	kcyjny w latach 2000-2008	7
	Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON w Gminie	
	, , ,	
	Planowane działania ze wskazaniem kolejności realizacji	
rabela 6.	Harmonogram realizacji planowanych działań 3	59
Spis wy	kresów	
		_

Wykres 1. Przyrost naturalny w Gminie Bestwina w latach 2001-2008. 17

Spis rysunków

Rysunek 1.	Położenie Bestwiny na terenie województwa śląskiego	6
,	Położenie Bestwiny na terenie powiatu bielskiego.	
,	Struktura administracyjna Gminy Bestwina	
,	Ciągi komunikacji kołowej w Gminie Bestwina	
,	Placówki oświatowe na terenie sołectwa Bestwina	

WSTĘP

Plany Odnowy Miejscowości są częścią składową prowadzonych przez Jednostki Samorządów Terytorialnych działań, zmierzających do poprawy sytuacji gmin oraz sprzyjających długofalowemu rozwojowi gospodarczemu kraju, jego spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej oraz integracji z Unią Europejską. Koncepcja rozwoju i odnowy wsi zakłada podejmowanie na tych terenach zróżnicowanej działalności gospodarczej oraz kształtowanie jej w sposób zapewniający zachowanie walorów środowiskowych i kulturowych, poprawę warunków życia poprzez rozwój infrastruktury oraz zapewnienie mieszkańcom i przedsiębiorcom dostępu do usług, z jednoczesnym rozwojem funkcji kulturowych i społecznych.

Odnowa wsi to wspólne działanie jej mieszkańców, oparte na programie (najczęściej obejmującym kilka lat), zmierzające do poprawy jakości życia, w tym także jakości tego, co na wsi cenne: krajobrazu, charakterystycznej architektury, urządzeń sportowych, lokalnych atrakcji turystycznych i wielu innych elementów. **Odnowa wsi jako odrębny nurt rozwoju obszarów wiejskich zakłada, że tożsamość wsi oraz wartości związane z życiem wiejskim mają do odegrania szczególną rolę.**

Plan Odnowy Miejscowości jest dokumentem wymaganym dla projektów zgłaszanych do dofinansowania w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013, a także w ramach działalności Lokalnych Grup Działania przy realizacji Lokalnych Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich. Jednym z głównych celów tego programu jest "Poprawa warunków życia ludności wiejskiej i promocja dywersyfikacji działalności gospodarczej" (Oś priorytetowa 3). Jednostki samorządów terytorialnych mogą starać się o dofinansowanie inwestycji w ramach Działania 3.3.: "Odnowa i rozwój wsi", którego celem jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich przez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Realizacja projektów dofinansowywanych w ramach tego działania umożliwia także rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpływa na wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej obszarów wiejskich.

Opracowany "Plan Odnowy Miejscowości Bestwina" jest spójny z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu, a mianowicie:

na szczeblu polityki rządowej:

- → Strategią Rozwoju Kraju na lata 2007-2015,
- → Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia 2007-2013 Narodową Strategią Spójności,
- → Strategią Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa na lata 2007-2013,

→ Narodowa Strategią Rozwoju Regionalnego na lata 2007-2013,

na szczeblu polityki regionalnej:

- → Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2020,
- → Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Śląskim na lata 2004-2013,
- → Program Rozwoju Subregionu Południowego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013,

na szczeblu polityki lokalnej:

- → Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bestwina,
- → Lokalnym Programem Rewitalizacji Terenów Zdegradowanych w Gminie Bestwina,
- → Strategią Rozwoju Gminy Bestwina na lata 2007-2013.

I. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI BESTWINA

1. Podstawowe dane miejscowości Bestwina

GMINA – **Bestwina**POWIAT – **bielski**WOJEWÓDZTWO – **śląskie**LICZBA MIESZKAŃCÓW – **4 432 osoby (stan na 31 grudnia 2008r.)**GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA – **325,88 os/km²**

POWIERZCHNIA BESTWINY - 13,6 km²

2. Położenie i warunki naturalne Bestwiny

Miejscowość Bestwina stanowi jedno z czterech sołectw należących do Gminy Bestwina, położonej w południowej części województwa śląskiego i północnej części powiatu bielskiego. Sołectwo stanowi siedzibę Gminy Bestwina. Lokalizację Gminy w obszarze województwa przedstawia rysunek 1.

Rysunek 1. Położenie Bestwiny na terenie województwa śląskiego.

źródło: strona internetowa Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego – www.silesia-region.pl

W latach 1975-1998 Bestwina administracyjnie należała do województwa katowickiego. W okresie 1977-1982 wieś, podobnie jak cała gmina, była częścią gminy Czechowice-Dziedzice. Aktualnie Gmina tworzy samodzielną jednostkę przynależąc do powiatu bielskiego. Położenie Bestwiny na terenie powiatu bielskiego przedstawia poniższy rysunek.

Rysunek 2. Położenie Bestwiny na terenie powiatu bielskiego.

źródło: strona internetowa Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego – <u>www.silesia-region.pl</u>

W skład Gminy Bestwina wchodzą następujące jednostki pomocnicze - sołectwa:

- → Bestwina,
- → Kaniów,
- → Janowice,
- → Bestwinka.

Położenie poszczególnych sołectw na terenie Gminy przedstawia poniższy rysunek.

Rysunek 3. Struktura administracyjna Gminy Bestwina.

Źródło: Dariusz Paliczka, Internet: www.bestwina.eu

W układzie jednostek administracyjnych sołectwo Bestwina graniczy z następującymi miejscowościami:

- od północy z sołectwem Kaniów oraz Bestwinka,
- od wschodu z Gminą Wilamowice,
- od zachodu z Gminą Czechowice-Dziedzice,
- od południa z sołectwem Janowice i miastem Bielskiem-Białą.

Bestwina cechuje się największą powierzchnią, wynoszącą 13,6 km² i obejmuje blisko 36% obszaru Gminy. Powierzchnię terenu Gminy Bestwina w rozbiciu na poszczególne sołectwa przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Powierzchnia terenu Gminy Bestwina z podziałem na sołectwa.

Wyszczególnienie	Powierzchnia terenu
Bestwina	13,6 km²
Kaniów	12,8 km²
Bestwinka	4,6 km²
Janowice	7,1 km²

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Bestwina

Zagospodarowanie powierzchni Gminy przedstawia się następująco:

- użytki rolne ogółem 2.727 ha (w tym użytki rolne pod wodami 204 ha),
- tereny leśne i zakrzewione 432 ha,
- tereny zurbanizowane 351 ha,
- grunty pod wodami: 61 ha (w tym 11,5 ha stawów),
- nieużytki: 194 ha.

Połowa powierzchni Gminy Bestwina użytkowana jest jako grunty orne, zaś blisko 13% obszaru zajmują łąki i pastwiska. Lasy stanowią jedynie 10,7% powierzchni Gminy. Cechą charakterystyczną Gminy jest duża ilość stawów hodowlanych rozlokowanych głównie w dolinie rzeki Białej.

3. Rys historyczny

Nazwa **Bestwina** zaliczana jest do grupy nazw tzw. topograficznych. Etymologia nazwy miejscowości związana jest z szatą roślinną z Bestwyny (a ściślej od gwarowego best bestek-miejsce gdzie rośnie best). Nazwa ta jednak nie jest do końca wyjaśniona. Wieś została lokowana w II połowie XIII w. na prawie magdeburskim. Pierwsza wzmianka związana z miejscowością pochodzi z roku 1273. Prawdopodobnie jednak jej geneza jest dużo starsza – świadczy o tym między innymi fakt istnienia średniowiecznego grodziska pochodzącego z okresu panowania Mieszka I, jak również pierwszy kościół misyjny fundowany około 1100 roku.

Do wieku XII Bestwina należała do ziemi krakowskiej, administracyjnie podlegającej kasztelanii oświęcimskiej. Na przełomie XV i XVI wieku został odnotowany szybki rozwój gospodarki stawowej. Niewątpliwie sprzyjające warunki związane z istnieniem dużej ilości stawów zlokalizowanych wzdłuż rzeki Białej oraz budowa urządzeń technicznych przyczyniły się do wzrostu hodowli. Do dziś funkcjonują niektóre stare nazwy rozlewisk takie jak: Podymacz, Folwarczny, Podkępi czy Łaźni. W Bestwinie istniało chłopskie

gospodarstwo stawowe, które zaliczyć można do fenomenu na skalę Polski. Prócz hodowli ryb najpopularniejszym zajęciem miejscowej ludności było rzemiosło takie jak krawiectwo, szewstwo, kowalstwo, a także garncarstwo.

Na przestrzeni wieków dobra bestwińskie znajdowały się pod panowaniem wielu właścicieli ziemskich aż do 1772 r., kiedy to w wyniku pierwszego rozbioru Polski zostały włączone do Królestwa Galicji. W latach 1824-1826 z inicjatywy arcyksięcia Karola Ludwika Habsburga wybudowany został nowy pałac w stylu późnoklasycystycznym zwany popularnie "zamkiem". Wiek XIX to okres panowania Habsburgów - do roku 1939 i włączenia Bestwiny do powiatu bielskiego w województwie katowickim. W 1977 roku Bestwina wraz z Bestwinką, Kaniowem i Janowicami została włączona do nowoutworzonej gminy Czechowice-Dziedzice. Jako samodzielna gmina Bestwina funkcjonuje od 1982 roku.

Na przestrzeni lat na terenie sołectwa wyodrębniło się kilka przysiółków. Ich nazwy związane są między innymi z mieszkańcami. Tak jest w przypadku *Kazimierza*, gdzie od dawien dawna zamieszkiwało kilka rodzin żydowskich. *Tłusta Strona* i *Kościelna Strona* była zamieszkiwana przez najbogatszych kmieci i proboszcza. Wśród pozostałych nazw przysiółków na uwagę zasługują: *Granice, Wydrzyniec i Podlesie*, który niegdyś stanowił odrębną wieś noszącą nazwę Kąty.

II. INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI

1. Środowisko przyrodnicze i kulturowe

1.1. Zabytki

Na terenie Gminy Bestwina zlokalizowanych jest 5 obszarów ochrony konserwatorskiej ścisłej i częściowej. Do obszaru ścisłej ochrony należy **teren Zamku wraz z przyległym parkiem w Bestwinie**, natomiast częściową ochroną objęty został:

- ▶ teren Kościoła w Kaniowie wraz z cmentarzem i przyległym terenem,
- ▶ teren Kościoła w Bestwinie wraz z cmentarzem i plebanią,
- ▶ teren tartaku i cegielni w Bestwinie,
- ▶ teren tzw. "starej spółdzielni" obszar dawnego budownictwa.

Obszar ścisłej ochrony obejmuje **założenie pałacowo-parkowe** zlokalizowane w centrum wsi Bestwina przy głównym trakcie – na południe od ulicy Krakowskiej. Centrum układu zajmuje późnoklasycystyczny pałac, zwany zamkiem, z frontowym portykiem w elewacji zachodniej. Został wybudowany w latach 1824-1826 przez

arcyksięcia Karola Ludwika Habsburga. Początkowo w zamku mieściła się dyrekcja dóbr bestwińskich, zarząd lasów arcyksiążąt Habsburgów, a następnie stał się siedzibą mieszkalną arcyksięcia Leona Habsburga, stąd w 1933 r. miał miejsce gruntowny remont zamku. Po wojnie zamek pełnił różnorakie funkcje: był siedzibą Dyrekcji Państwowego Ośrodka Maszyn, Gminnej Rady Narodowej, następnie Gminnego Ośrodka Kultury, mieściła się w nim Gminna Biblioteka Publiczna. Obecnie jest siedzibą Urzędu Gminy i wraz z przyległym parkiem obejmuje powierzchnię 1,7 ha.

Na terenie Parku Zamkowego 21 sędziwych dębów szypułkowych zostało objętych ochroną przez Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody, a całe założenie parkowopałacowe jest wpisane do rejestru zabytków województwa śląskiego na mocy decyzji z dn. 24.02.1960 r.

Kolejnym obiektem widniejącym w rejestrze obszarów chronionych jest **cmentarz w Bestwinie** – o charakterze kwaterowym z głównymi alejami i z zachowanym starodrzewiem, głównie kasztanowcami. Zachowały się także nagrobki z XIX/XX wieku oraz współcześnie wykonany grobowiec ostatniego właściciela Bestwiny – Leona Habsburga.

Na terenie Bestwiny zabytkowym obiektem jest również barokowy **kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny**, a także klasycystyczna kaplica grobowa oraz plebania. Kościół zbudowany około 1577 roku zlokalizowany jest na wzgórzu przy skrzyżowaniu dróg – ul. Kościelnej i ul. Pawła Godynia. Ochroną objęty został teren przykościelny wraz z dawną szkołą, historyczną kompozycją przestrzenną oraz starodrzewiem.

Ze względu na to, że w XIX wieku właścicielami wsi Bestwina byli Habsburgowie, na terenie Gminy zachowały się niewielkie zakłady przemysłowe, które powstały w ich dobrach. Przykładem zabytkowych obiektów są **cegielnia i tartak**.

Zespół zabudowy cegielni w Bestwinie stanowi pozostałości po zakładzie z willą właściciela i kopalnią w sąsiedztwie oraz z zachowanym piecem kręgowym typu Hoffman z suszarnią nadpiecową.

W pobliżu cegielni w Bestwinie zachowały się pozostałości **zespołu młyńsko – tartacznego**. Jego lokalizacja wskazuje na dość wczesne pochodzenie założenia. Pierwotnie był tam młyn wodny, o czym świadczy pozostałość młynówki w formie obniżenia terenu na wschód od zespołu. Stanowi on kompleks zabudowań z murowanymi obiektami produkcyjnymi, administracyjnymi i mieszkalnymi oraz drewnianym obiektem dawnej lokomobili i tartaku stanowiącym obecnie pomieszczenie traków i składowisko.

Ponadto na terenie Gminy Bestwina występują obiekty dziedzictwa kulturowego tak w wymiarze lokalnym, jak i regionalnym. Należą do nich:

- ▶ Muzeum Regionalne im.ks.Zygmunta Bubaka,
- renesansowy nagrobek wojewody P.Myszkowskiego i jego żony Jadwigi,

- ▶ kamienne figury przydrożne z XVIII i XIX wieku,
- ▶ drewniane chaty z XIX wieku o konstrukcji zrębowo słupowej,
- ▶ dawny dwór i folwark w Bestwince,
- średniowieczny gródek rycerski w Bestwinie.

Do zabytków zalicza się także park starodrzewia z dębami szypułkowymi, stawy bestwińskie, las janowicki, morenowe oczko polodowcowe i pradoliny Wisły w Kaniowie, park lipowy pszczelarzy z działką miododajną oraz pomniki przyrody. Aktualnie na terenie Gminy znajduje się 6 pomników przyrody widniejących w rejestrze Pomników Przyrody (stare dęby, lipy i jawory) oraz 21 sędziwych dębów szypułkowych znajdujących się na terenie Parku Zamkowego i chronionych przez Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody.

Uchwałami Rady Gminy Bestwina objęto ochroną także obszar chronionego krajobrazu – "Podkępie" wraz z doliną rzeki Białej (uchwała nr XII/68/95 z dnia 29.06.1995) oraz użytek ekologiczny – "Oczko wodne w Kaniowie" (uchwała nr XIII/72/95 z dnia 14.09.1995).

1.2. Uwarunkowania ochrony środowiska

Ze względu na fakt, iż Gmina Bestwina jest jedną z nielicznych na południu województwa śląskiego, która nie uległa silnej industrializacji, zachowały się tutaj znaczne obszary terenów rolniczych z charakterystycznymi enklawami zbiorowisk leśnych.

Szata roślinna obszaru Bestwiny jest zróżnicowana i – w wyniku wieloletniej działalności człowieka – w znacznej części zatraciła charakter naturalny. Walory atrakcyjnie ukształtowanego terenu podkreślają liczne stawy rybne rozmieszczone prawie na całym jej obszarze. Walory te wymagają jednak działań, których celem byłoby utrzymanie obecnego charakteru, podkreślenie i zachowanie istniejących wartości oraz ich wykorzystanie w procesie zrównoważonego rozwoju.

Fauna Bestwiny jest stosunkowo bogata. Obecność zbiorników oraz cieków wodnych powodują, iż spotkać tutaj można znaczną część gatunków związanych ze środowiskiem wodnym, zaś pozostałości lasów w formie remiz śródpolnych oraz kompleksu leśnego na południu sołectwa stanowią miejsce występowania gatunków leśnych. Fauna uzupełniana jest przez szereg form związanych z terenami otwartymi: łąkami, uprawami rolnymi i nieużytkami.

Duże znaczenie w kształtowaniu warunków przyrodniczych posiadają doliny rzek (Wisła, Biała) i potoków (Łękawka wraz z dopływami). Wisła i Biała są w chwili obecnej silnie zanieczyszczone, ale zachowana wokół nich struktura przyrodnicza (zespół występujących tu siedlisk, charakterystyczne zbiorowiska roślinne, urządzenia

hydrotechniczne itp.) świadczy o dużych walorach przyrodniczych i możliwościach ich odtworzenia. Na uwagę zasługują również wyrobiska powstałe w wyniku eksploatacji kruszywa. Z czasem stanowić one mogą ważne elementy przyrodnicze, jako że znaczna ich część jest zalana wodą. Umiejętnie przeprowadzona ich rekultywacja może doprowadzić do uzyskania cennych obiektów przyrodniczo-rekreacyjnych.

Główne czynniki pogarszające stan środowiska naturalnego to **zanieczyszczenie wód** powierzchniowych i podziemnych, zanieczyszczenia atmosfery i zanieczyszczenie gleb.

Bliskość aglomeracji śląskiej wpływa na **jakość powietrza**, którego zanieczyszczenie dodatkowo powoduje emisja pyłów i CO₂ z pieców gospodarstw domowych na terenie miejscowości.

Nie bez znaczenia jest także **zanieczyszczenie wód powierzchniowych** spływających z pobliskich miast. Rzeka Biała prowadzi nieoczyszczone ścieki z Czechowic – Dziedzic oraz rejonu Bielska-Białej, w związku z czym jakość wody pod względem zawartości substancji organicznych (pochodzących ze ścieków komunalnych) znacznie spada. Wysoki poziom zanieczyszczeń obserwuje się także w wodach doprowadzanych kolektorami KWK "SILESIA" do rzeki Wisły (po zrzucie wód słonych z KWK "Silesia" zawartość chlorków w rzece znacznie wzrasta).

Zagrożenie dla środowiska stanowią dzikie wysypiska, a także śmieci znajdujące się w przydrożnych rowach. Gmina Bestwina prowadzi działania mające na celu zminimalizowanie szkodliwego działania odpadów i sukcesywnie oczyszcza miejsca, gdzie znajdują się dzikie wysypiska oraz usuwa zalegające w rowach śmieci.

Gmina Bestwina stanowi lukę w systemie oczyszczania ścieków w województwie śląskim.

Samorząd Gminy podjął pierwsze kroki zmierzające do poprawy gospodarki wodnościekowej w postaci budowy oczyszczalni ścieków komunalnych w Kaniowie o docelowej przepustowości 1440 m³/d ścieków (RML 11672). Aktualnie oczyszczalnia już funkcjonuje, natomiast w latach 2010-2011 wykonana zostanie sieć kanalizacyjna w Bestwince, która stanowi pierwszy etap kanalizacji gminy i jest technologicznie niezbędna dla skanalizowania samej Bestwiny.

2. Infrastruktura techniczna

2.1. Komunikacja drogowa

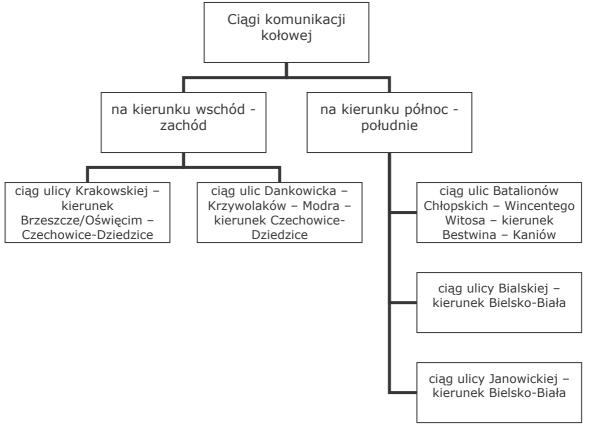
Funkcjonowanie istniejącego układu komunikacyjnego Bestwiny opiera się na sieci dróg powiatowych zarządzanych przez Zarząd Dróg Powiatowych w Bielsku-Białej oraz sieci dróg gminnych zarządzanych przez Gminę Bestwina.

Podział dróg w Gminie Bestwina:

- ▶ drogi powiatowe 46 km,
- ▶ drogi gminne 74 km.

Ciągi komunikacji kołowej dla obsługi ruchu tranzytowego, powiązań zewnętrznych i wewnętrznych przedstawia poniższy rysunek.

Rysunek 4. Ciągi komunikacji kołowej w Gminie Bestwina.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Bestwina

Przez Gminę Bestwina przebiega trasa przelotowa z Czechowic-Dziedzic w kierunku na Oświęcim. Ponadto w planach znajduje się budowa drogi ekspresowej S1 odcinek Bielsko-Biała - Kosztowy, która przebiegać będzie przez teren Gminy.

W zakresie separacji ruchu kołowego i pieszego w Gminie Bestwina występuje zbyt mała liczba chodników dla pieszych. Chodniki usytuowane są przede wszystkim wzdłuż dróg powiatowych (ul. Bialska, ul. Krakowska, ul. Witosa, ul. Janowicka, ul. Batalionów Chłopskich), jedynie w centrach poszczególnych miejscowości Gminy.

Na dalszych odcinkach dróg piesi zmuszeni są poruszać się bezpośrednio drogą, co znacznie obniża poczucie bezpieczeństwa i zwiększa zagrożenie wypadku.

Ogólny stan techniczny dróg gminnych należy określić jako niezadowalający. Drogi gminne posiadają w 80% nawierzchnię utwardzoną. Przeważają drogi wąskie, ich szerokość nie przekracza 4 m, co znacznie wpływa na obniżenie komfortu jazdy oraz brak możliwości separacji ruchu kołowego od pieszego.

Wiele dróg gminnych usytuowanych jest na groblach stawowych, co powoduje osuwanie się dróg i powstawanie przełomów. W najlepszym stanie pod względem jakości znajdują się drogi w Kaniowie, natomiast <u>najgorsze parametry mają drogi w Bestwinie</u>, w tym drogi powiatowe, które od kilkudziesięciu lat osuwają się. Największe zagęszczenie dróg ma miejsce w sołectwie Bestwina.

W związku z pogarszającymi się parametrami dróg powiatowych Zarząd Dróg Powiatowych w Bielsku-Białej planuje przekazanie niektórych odcinków pod zarząd gminny.

W ostatnim czasie w Gminie Bestwina dokonano znacznej rozbudowy oświetlenia ulicznego, co wpływa na poprawę bezpieczeństwa mieszkańców oraz poprawia komfort jazdy użytkowników dróg.

Komunikacja zbiorowa.

Mieszkańcy Gminy mają dostęp do komunikacji zbiorowej:

- ▶ kolejowej,
- ▶ autobusowej.

Przez obszar Gminy przebiega dwutorowa zelektryzowana linia kolejowa relacji Zebrzydowice – Czechowice-Dziedzice – Oświęcim – Chrzanów / Kraków.

Mieszkańcy mają dostęp do linii autobusowej PKS oraz MZK. Ze względu na korzystne położenie gminy oraz dogodne położenie komunikacyjne mieszkańcy nie mają problemu z przemieszczaniem się do miejscowości sąsiednich oraz większych miast (Czechowice-Dziedzice, Bielsko-Biała, Oświęcim, Katowice).

2.2. Sieć wodociągowa

Bestwina objęta jest siecią wodociągową w 100%. Aktualnie większość zaopatrzenia Gminy w wodę (99%) pokrywana jest z własnego ujęcia wód w Kaniowie zlokalizowanego w wyrobisku pożwirowym. Sieć ta administrowana jest przez Przedsiębiorstwo Komunalne "KOMBEST" Sp. z o.o. z Bestwiny, w którym całość udziałów posiada Gmina Bestwina. Pozostali mieszkańcy zaopatrywani są w wodę z sieci administrowanej przez "AQUA" S.A. z Bielska-Białej.

2.3. Sieć kanalizacyjna

Obecnie na terenie Gminy Bestwina istnieje ok. 12,5 km kanalizacji sanitarnej (sieci główne, przyłącza, podłączenia do budynków).

Na obszarze Gminy można wyróżnić dwa istniejące zakresy kanalizacji sanitarnej, odprowadzające ścieki do nowej oczyszczalni ścieków w Kaniowie. Pierwszy zakres obejmuje kanalizację w Kaniowie, natomiast drugi funkcjonuje w sołectwie Bestwinka. Na terenie samej Bestwiny nie istnieje sieć kanalizacyjna.

2.4. Sieć gazowa

Długość czynnej sieci rozdzielczej gazu w Gminie Bestwina wynosi 125 km (dane GUS za 2005 r.). Obserwuje się stagnację w zwiększaniu długości sieci i podłączaniu się nowych użytkowników.

Należy podkreślić, że mieszkańcy mają dostęp do sieci gazowej (w sensie możliwości podłączenia się), jednak ze względu na stale rosnące ceny gazu, korzystają z alternatywnych źródeł energii (energia elektryczna, węgiel). Spadek zapotrzebowania na gaz uwidacznia również przeważająca (ok. 90%) liczba osób zainteresowanych wymianą starego pieca na nowy piec węglowy w ramach Programu Obniżania Niskiej Emisji.

2.5. Telekomunikacja

Obszar Gminy jest w prawie pełnym zakresie objęty siecią telekomunikacyjną telefonii stacjonarnej obsługiwanej przez Telekomunikację Polską. Ze względu jednak na stan techniczny części infrastruktury, w pewnych rejonach Gminy występują problemy z korzystaniem z usługi dostępu do Internetu wykorzystującej sieci kablowe. Mieszkańcy mają jednak dostęp do sieci telefonii komórkowych, a ponadto mogą korzystać z usług dostawców bezprzewodowego Internetu, pracujących w technologiach WiFi i WiMax.

3. Sfera społeczna

3.1. Struktura demograficzna

Sołectwo Bestwina zamieszkuje 4 432 mieszkańców, przy gęstości zaludnienia wynoszącej 330,3 os/km². W poniższej tabeli zestawiono liczbę mieszkańców w poszczególnych sołectwach: Bestwina, Bestwinka, Janowice i Kaniów.

Tabela 2. Ludność Gminy Bestwina oraz gęstość zaludnienia w podziale na sołectwa

L.P.	Sołectwo	Liczba ludności [M] 2008 r.	Powierzchnia [ha]	Gęstość zaludnienia [M/km²]
1	Bestwina	4.432	1.360	325,88
2	Bestwinka	1.554	460	337,83
3	Janowice	1.601	710	225,49
4	Kaniów	3.018	1.280	235,78

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Bestwina

Bestwina jest **największym i najliczniejszym sołectwem Gminy**. Średnia gęstość zaludnienia w gminie w 2008 roku wynosiła 278 mieszkańców na 1 km². Dla porównania w powiecie bielskim średnia gęstość zaludnienia wynosiła 336 osób na 1 km², a w województwie śląskim 377 osób na 1 km².

Gminę zamieszkiwało w 2008 r. 5.182 mężczyzn (w 2007 r. – 5.148) oraz 5.423 kobiet (w 2007 r. – 5.361).

Ze względu na korzystne warunki dla rozwoju osadnictwa w Gminie Bestwina zwiększa się liczba ludności. Na przestrzeni 2 ostatnich lat zdecydowanie wzrosła liczba osób w wieku 20-29 lat, co świadczy o zwiększeniu zainteresowania ludzi młodych terenami mieszkalnymi w okolicy miasta Bielsko-Biała. W analizowanym okresie wzrosła także liczba osób w wieku 40-49 i 50-59 lat. Liczba osób w pozostałych grupach wiekowych charakteryzuje się spadkiem, co może wskazywać na tendencję starzenia się społeczeństwa.

W roku 2007 przyrost naturalny w Gmina Bestwina był ujemny i wyniósł (-8). Trend ten odwrócił się jednak w 2008 r. kiedy to przyrost naturalny wyniósł 19. Dla porównania przyrost naturalny w powiecie bielskim w latach 2007 i 2008 wyniósł odpowiednio 267 i 416. W województwie śląskim w dwóch ostatnich latach przyrost naturalny był ujemny i wynosił -3.878 i -1.022.

-5 -10 -15

Wykres 1. Przyrost naturalny w Gminie Bestwina w latach 2001-2008.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – www.stat.gov.pl

Wpływ na liczbę osób zamieszkujących teren Gminy ma także migracja ludności, stąd warto zaznaczyć, że wg danych z Głównego Urzędu Statystycznego, w 2008 r. w Urzędzie Gminy zameldowało się 159 osób, natomiast wymeldowało się 74 osób. Saldo migracji jest zatem dodatnie i wynosiło w 2008 r. 85 osób. Dla porównania saldo migracji w powiecie bielskim i województwie śląskim wynosiło odpowiednio 892 osoby i -2.917 osób.

Tabela 3. Podział ludności Gminy Bestwina na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny w latach 2000-2008.

Rok	Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	Liczba osób w wieku produkcyjnym	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym
2000	2.618	5.969	1.499
2001	2.564	6.020	1.536
2002	2.501	6.130	1.545
2003	2.446	6.269	1.555
2004	2.379	6.384	1.552
2005	2.309	6.490	1.581
2006	2.256	6.687	1.579
2007	2.189	6.798	1.584
2008	2 172	6 883	1 623

Źródło: opracowanie własne Urzędu Gminy na podstawie danych GUS – www.stat.gov.pl

W Gminie Bestwina systematycznie maleje liczba osób w wieku przedprodukcyjnym. Równocześnie jednak obserwuje się wzrost liczby osób w wieku produkcyjnym oraz poprodukcyjnym. Spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym na rzecz wzrostu liczby osób w wieku poprodukcyjnym wskazywać może na tendencję starzenia się społeczeństwa, która zaczyna obejmować obszar całego kraju.

3.2. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

Kluczową funkcję w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej na terenie Bestwiny pełni **Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Bestwinie**, którego oferta skierowana jest do wszystkich mieszkańców, a większość dostępnych usług jest świadczona nieodpłatnie. Zakład posiada umowę z Narodowym Funduszem Zdrowia w zakresie świadczeń opieki zdrowotnej. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej jest jednostką organizacyjną Gminy Bestwina.

Działalność lecznicza, ambulatoryjna i diagnostyczna prowadzona jest w Ośrodku Zdrowia w Bestwinie i Kaniowie.

W poradni Podstawowej Opieki Zdrowotnej SP ZOZ zadeklarowanych jest 6300 osób – Ośrodek Bestwina i 700 osób - Ośrodek Kaniów.

Dziennie Ośrodek Zdrowia w Bestwinie obsługuje średnio 72 pacjentów (maksymalnie 108 dorosłych, 49 dzieci). Średnio miesięcznie w Ośrodku Zdrowia Bestwina przyjmuje się 2.003 osób (maksymalnie 2.267 osób).

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Bestwinie dysponuje sprzętem medycznym, który jest niezadowalający pod względem parametrów technicznych. Występuje również zapotrzebowanie na usługi rehabilitacyjne (aktualna pracownia fizykoterapii ma wąski zakres usług, który nie odpowiada potrzebom mieszkańców). Także sam obiekt Ośrodka Zdrowia w Bestwinie wymaga generalnego remontu i dostosowania go do przepisów prawa. Dlatego też aktualnie realizowany jest projekt "Poprawa dostępności i jakości usług medycznych na terenie Gminy Bestwina" obejmujący remont i doposażenie placówki.

Na terenie Gminy Bestwina praktykę lekarską prowadzi dodatkowo 4 lekarzy ogólnych oraz działają 3 prywatne gabinety stomatologiczne. Mieszkańcy mają również dostęp do dwóch aptek: w Kaniowie i Bestwinie.

Na terenie Bestwiny organizowaniem pomocy osobom potrzebującym zajmuje się **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS)**, którego zakres działalności obejmuje wszystkie sołectwa Gminy. Ustawa o pomocy społecznej (art.2, ust.1 z dnia 12.03.2004 r.) określa istotę tej pomocy jako wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających

godności człowieka. Wypłata świadczeń rodzinnych jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej, finansowanym w formie dotacji celowej z budżetu państwa. Wypłatę świadczeń rodzinnych reguluje ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, które GOPS w Bestwinie wypłaca następującym osobom:

- bezrobotnym oraz pobierającym zasiłek przedemerytalny lub świadczenie przedemerytalne,
- pobierającym dodatek do zasiłku rodzinnego tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, dodatek w tytułu samotnego wychowywania lub świadczenie pielęgnacyjne,
- zatrudnionym u pracodawców zatrudniających nie więcej niż 4 pracowników (a w okresie od 1.09.2005 r. do 31.08.2006 r. zatrudnionym u pracodawców zatrudniających do 20 pracowników),
- społecznego,
- sosobom, którym ustalono prawo do emerytury lub renty po dniu wejścia w życie ustawy,
- pobierającym świadczenia z ZUS i KRUS,
- prowadzącym pozarolniczą działalność gospodarczą,
- złonkom rolniczych spółdzielni produkcyjnych.

Zakres spraw prowadzonych w Ośrodku Pomocy Społecznej obejmuje:

w zakresie świadczeń pieniężnych:

- Przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń z zakresu pomocy społecznej opartych na trzech podstawowych zasiłkach: zasiłku stałym, okresowym i celowym.
- 2. Dożywianie dzieci.
- 3. Świadczenie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób zaburzonych intelektualnie.
- 4. Przyznawanie i wypłacanie dodatków mieszkaniowych.
- 5. Kierowanie do domów pomocy społecznej.

w zakresie świadczeń niepieniężnych:

- 1. Praca socjalna.
- 2. Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne.
- 3. Pomoc rzeczową,
- 4. Udzielenie schronienia, zapewnienie ubrania, posiłku,
- 5. Poradnictwo specjalistyczne,
- 6. Interwencja kryzysowa.

Praca socjalna, poradnictwo, interwencja są świadczone bez względu na sytuacje dochodową osób i rodzin.

Ponadto na terenie Gminy Bestwina działa <u>Gminna Komisja Rozwiązywania</u> <u>Problemów Alkoholowych</u>, która realizuje cele z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wśród mieszkańców m.in. poprzez Gminny Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

3.3. Oświata

Placówki oświatowe na terenie Gminy Bestwina są podporządkowane samorządowi gminnemu. Placówki funkcjonujące na terenie miejscowości Bestwina zostały przedstawione na poniższym rysunku.

Placówki oświatowe na terenie sołectwa Bestwina

Zespół Szkolno-Przedszkolny

Gimnazjum im. Jana Pawła II

SZKOŁA PODSTAWOWA
im. Św. Jana Kantego

PRZEDSZKOLE PUBLICZNE

Rysunek 5. Placówki oświatowe na terenie sołectwa Bestwina.

źródło: opracowanie własne

Placówki oświatowe obok podstawowego programu nauczania posiadają szeroki wachlarz zajęć dodatkowych. W <u>Szkole Podstawowej</u> funkcjonują następujące kółka zainteresowań: reakreacyjno-sportowe, matematyczne, taneczne, informatyczne i muzyczne. Także <u>przedszkole</u> proponuje bogatą ofertę zajęć dodatkowych. Są one dostosowane do wieku i możliwości dzieci, wychodzą na przeciw zainteresowaniom dzieci i oczekiwaniom rodziców. Są to:

- język angielski w grupach zerowych oraz dla 5—latków prowadzony bezpłatnie przez nauczyciela posiadającego odpowiednie kwalifikacje,
- zajęcia logopedyczne organizowane dla dzieci z wadami wymowy przez logopedę,
- zajęcia rytmiczno taneczne dla każdej grupy wiekowej nieodpłatne,
- nauka religii w zajęciach tych biorą udział dzieci, których rodzice wyrazili zgodę.

<u>Gimnazjum</u> prowadzi kółka zainteresowań takie jak: SKS, kółko teatralne czy kółko redakcyjne. Ponadto uczniowie mogą korzystać z zajęć pozalekcyjnych w formie

projektów takich jak: "Eurofolk", "Jesteśmy po to, aby dawać świadectwo", "Śladami przeszłości", "Chce wiedzieć więcej o mojej gminie" i "W strone poezji".

3.4. Działalność kulturalna i sportowa mieszkańców Bestwiny

Na terenie Bestwiny działa **Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji**, które jest organizatorem wielu różnorodnych imprez kulturalnych. Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji stanowi kompleksowo wyremontowany obiekt posiadający dwie sale. W jednej z nich (widowiskowo-koncertowej) odbywają się imprezy kulturalne, a w drugiej zajęcia kół artystycznych oraz próby lokalnych zespołów. Grupy i zespoły skupiają zarówno młodych jak i starszych mieszkańców, a są to m.in.:

- ▶ Regionalny Zespół Pieśni i Tańca typ: folklor zespół pieśni i tańca,
- ► Młodzieżowy Teatr Tańca "Makbet" typ: taniec nowoczesny,
- ▶ Dziecięca Formacja Tańca Nowoczesnego typ: taniec nowoczesny,
- ► Arpeggio typ: muzyka wokalno instrumentalny.

Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Bestwinie jest organizatorem wielu imprez (Rewie Orkiestr Dętych, Bestwińskie Spotkania Folklorystyczne) oraz konkursów dla dzieci i młodzieży. Szeroki wachlarz organizowanych zajęć kulturalnych odbywających się w ośrodku sprawia, że mieszkańcy mają możliwość sprawdzenia swoich umiejętności w konkursach plastycznych, gitarowych, pianistycznych, przyrodniczych, poetyckich, karaoke, z wiedzy literackiej czy na amatorski film dokumentalny.

Wydarzenia społeczno-kulturalne odbywają się także w **sali remizy Ochotniczej Straży Pożarnej**. Mają w niej miejsce spotkania i występy różnych organizacji działających na rzecz gminy i pielęgnujących lokalne wartości. Należy tutaj zaliczyć między innymi działalność Koła Gospodyń Wiejskich czy innych organizacji.

Na terenie Bestwiny odbywają się **imprezy kulturalne nie tylko o charakterze lokalnym, ale także regionalnym i międzynarodowym**. Przykładem są organizowane na estradach gminnych i obiektach sportowych w Bestwinie Dni Powiatu Bielskiego, w czasie których można obejrzeć międzygminne potyczki sportowe samorządowców czy występy zagranicznych zespołów folklorystycznych (np. z Węgier, Chorwacji i Hiszpanii).

Miejsce krzewienia kultury stanowi także biblioteka zlokalizowana przy ul. Szkolnej. Na księgozbiór Gminnej Biblioteki Publicznej wraz z trzema filiami zlokalizowanymi w Bestwince, Janowicach i Kaniowie składają się:

1. Dla dzieci i młodzieży- lektury szkolne, bajki, literatura młodzieżowa, książki popularno-naukowe z różnych dziedzin.

- 2. Dla dorosłych powieści, poradniki, literatura obozowa i historyczna, społeczna itp.
- 3. Czasopisma młodzieżowe i dla dorosłych, z terenu Gminy i powiatu bielskiego
- 4. W Czytelni encyklopedie, słowniki, atlasy, albumy, kroniki, leksykony, przewodniki.
- 5. Dział wiadomości o regionie.

W GBP w Bestwinie można korzystać z komputerowego przeglądania katalogów książek w programie SOWA. W Czytelni można skorzystać z Internetu. Na terenie placówki dostępne są także takie usługi jak kserowanie, bindowanie, oprawianie i laminowanie dokumentów.

Działalność biblioteki nie ogranicza się jedynie do wypożyczalni i czytelni, gdyż posiada bogatą ofertę kulturalno – edukacyjną obejmującą m.in.:

- √ konkursy,
- √ wystawy,
- ✓ spotkania autorskie,
- ✓ Dyskusyjny Klub Książki,
- ✓ Mole Książkowe,
- ✓ BUT- Biblioteczny Uśmiechnięty Teatrzyk,
- ✓ Akcje i interakcje.

Życie kulturalne Bestwiny skupia się także wokół Muzeum Regionalnego, w którym kultywuje się dziedzictwo regionalne i wartości lokalne. W Muzeum organizowane są ekspozycje prezentujące historię ziemi bestwińskiej, eksponaty sztuki sakralnej i wozownię.

Ważnym wydarzeniem kulturalnym są organizowane corocznie dożynki, które pielęgnują lokalne wartości.

Początki organizacji sportowych w Bestwinie sięgają roku 1912, kiedy to zostało utworzone Towarzystwo Gimnastyczne "Sokół", a następnie latem 1947 roku Ludowy Zespół Sportowy. Jedyną sekcją klubu była piłka nożna, jednak już w latach pięćdziesiątych powstały nowe sekcje takie jak: lekka atletyka, narciarstwo, tenis stołowy, szachy i kolarstwo. W 1957 roku został oddany do użytku nowy stadion, na którym do dzisiaj zespoły LKS-u rozgrywają swe spotkania. W latach 60-tych rozpoczęto prace modernizacyjne, które doprowadziły do powstania bieżni wokół boiska, ogrodzenia, do pokrycia potoku Łękawa, a także do oddania w 1983 roku "Domu Sportowca" i rok później sauny.

Pomimo napotykanych trudności udało się oddać boisko treningowe ze sztucznym oświetleniem, a w ostatnich latach prowadzone są wciąż prace modernizacyjne na stadionie, które doprowadziły do zamontowania mocniejszego nagłośnienia oraz

plastikowych krzesełek na widowni. Aktualnie drużyna piłkarska utrzymuje się w klasie okręgowej, a ponadto trwa systematyczna praca z dziećmi i młodzieżą w trzech grupach wiekowych. W rozgrywkach biorą udział zespoły juniorów i trampkarzy ale prowadzone są również zajęcia z najmłodszymi - tzw. szkółką piłkarską.

Mieszkańcy Bestwiny mogą także korzystać z akwenów wodnych w Kaniowie. Na terenie akwenu od 2003 r. działa Uczniowski Klub Sportowy "SET" Kaniów a w latach 2010-2011, w wyniku przeprowadzonych prac rewitalizacyjnych obszaru, oddany do użytku zostanie Ośrodek Rekreacji i Sportów Wodnych.

Na terenie Gminy odbywa się szereg imprez rekreacyjno-sportowych, organizowanych głównie przez Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji, takich jak:

- Pikniki Rodzinne
- Święto Karpia Polskiego
- Janowicki Rajd Rowerowy
- ► Turniej tenisa ziemnego o puchar dyrektora CKSiR
- Amatorski Turniej w piłce nożnej halowej
- Amatorski Turniej w Plażowej Piłce Siatkowej
- ▶ Powiatowy Turniej Samorządowców w Plażowej Piłce Siatkowej
- ► Turniej dzikich drużyn w halowej piłce nożnej
- ► Turniej Piłkarski o puchar dyrektora CKSiR
- Turniej brydża sportowego.

Stan techniczny infrastruktury sportowej należy uznać ogólnie jako dobry, jednak pewne elementy wymagają remontu i modernizacji, np. pawilon sportowy przy LKS Bestwina.

3.5. Bezpieczeństwo publiczne

W zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego mieszkańcy Gminy Bestwina obsługiwani są przez Komisariat Policji w Czechowicach-Dziedzicach. Gminie przydzielono 2 dzielnicowych z podziałem na Bestwina - Janowice oraz Bestwinka – Kaniów.

Do najczęstszych przestępstw kryminalnych zaliczyć należy kradzieże mienia, kradzieże pojazdu, kradzieże z włamaniem.

3.6. Ochrona przeciwpożarowa i przeciwpowodziowa

Nad ochroną przeciwpożarową w Gminie Bestwina czuwają cztery Ochotnicze Straże Pożarne mające siedzibę w każdym z sołectw. Gmina Bestwina znajduje się w zasięgu działania Państwowej Straży Pożarnej w Bielsku-Białej.

Duże zagrożenie powodziowe dla terenów Gminy Bestwina stanowią rzeki Wisła i Biała. W obrębie gminy zostały one uregulowane na całej długości. Uregulowano i obwałowano również ujściowy odcinek potoku Łękawka na długości około 0,5 km.

4. Sfera gospodarcza

4.1. Główni pracodawcy i rodzaje podmiotów gospodarczych na terenie Bestwiny.

Na terenie Gminy Bestwina działa łącznie 879 podmiotów gospodarki narodowej – 856 podmiotów należy do sektora prywatnego (97%), 23 podmioty stanowią sektor publiczny.

W poniższej tabeli zaprezentowano podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON (dane uwzględniają samorządowe jednostki prawa budżetowego).

Tabela 4. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON w Gminie Bestwina w 2008 r.

Wyszczególnienie	Liczba podmiotów (*)
Spółki handlowe	30
Spółdzielnie	6
Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	17
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	728

^{*} dane nie zawierają osób prowadzących indywidualne gospodarstwa w rolnictwie Źródło: dane GUS za 2008 r. – www.stat.gov.pl

W 2008 r. w Gminie Bestwina zarejestrowanych było o 36% więcej podmiotów niż 10 lat wcześniej (1998 r. – 645 podmiotów). W powiecie bielskim przyrost podmiotów gospodarczych w analogicznym okresie wyniósł prawie 15% (z 20.308 podmiotów do 23.308), a w województwie śląskim ponad 21% (z 353.104 podmiotów do 428.920). Obecnie prognozuje się dalszy wzrost przedsiębiorczości oraz wzrost liczby nowych inwestycji gospodarczych.

W Gminie Bestwina działa ok. 879 podmiotów gospodarczych reprezentujących różnorodne branże. Największy udział w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych ma sekcja handel i naprawy – 254 firmy. W grupie tej znajdują się punkty handlowe oraz wszelkiego rodzaju usługi rzemieślnicze dla ludności. Na drugim miejscu w strukturze gospodarczej Gminy znajduje się budownictwo – 115 firm. Najmniejszy udział w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych mają firmy z sekcji hotele i restauracje, pośrednictwo finansowe oraz rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo.

Ponadto należy wspomnieć, iż na terenie Gminy Bestwina powstał Bielski Park Techniki Lotniczej, który obejmuje obszar ok. 30 ha. Znajdują się tutaj oprócz hal produkcyjnych, między innymi cztery hangary oraz pas startowy o długości 800 m. Dzięki realizacji inwestycji docelowo do roku 2013 powstanie wiele miejsc pracy, co stwarza pozytywne perspektywy dla Gminy i jej mieszkańców.

4.2. Struktura zatrudnienia

Ze względu na korzystne położenie Gminy w pobliżu dużych aglomeracji miejskich i gospodarczych oraz korzystne połączenia komunikacyjne duży odsetek ludności utrzymuje się z pracy zarobkowej w pobliskich miastach.

W Gminie Bestwina około 50% mieszkańców utrzymuje się z pracy zarobkowej w przemyśle, przede wszystkim w sąsiednich miastach (Czechowice-Dziedzice, Bielsko-Biała).

Należy przy tym podkreślić, że aktualna struktura przedsiębiorstw w Gminie Bestwina wskazuje, na duży odsetek przedsiębiorstw prywatnych, w tym głównie małych, rodzinnych firm.

Gmina ma w pewnym zakresie charakter rolniczy, w związku z czym z pracy na roli oraz hodowli ryb, utrzymuje się około 10 % ludności. Należy przy tym zaznaczyć, iż ze względu na małą wielkość gospodarstw rolnych (głównie do 10 ha), dla wielu mieszkańców rolnictwo nie stanowi podstawowego źródła dochodu.

III. ANALIZA ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI BESTWINA

Zasoby – to wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi oraz otaczającego ją obszaru, które mogą być wykorzystane obecnie bądź w przyszłości w budowaniu bądź realizacji publicznych lub prywatnych przedsięwzięć odnowy wsi.

MIEJSCOWOŚĆ BESTWINA

GMINA BESTWINA

Rodzaj zasobu	Brak	Znaczenie:		
Rouzaj zasobu	DIAK	małe	średnie	duże
Środowisko prz	yrodnicze	)		
- walory krajobrazu				X
- walory klimatu (mikroklimat, wiatr, nasłonecznienie)				X
- walory szaty roślinnej (np. runo leśne)				X
- cenne przyrodniczo obszary lub obiekty				X
- świat zwierzęcy (ostoje, siedliska)				X
- osobliwości przyrodnicze				Х
- wody powierzchniowe (jeziora, rzeki, stawy)				X
- podłoże, warunki hydrogeologiczne				Х
- gleby, kopaliny			Х	
Środowisko ku	ılturowe		-	
- walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe				X
- walory zagospodarowania przestrzennego				Х
- zabytki				X
- zespoły artystyczne			Х	
Dziedzictwo religijno	e i history	czne		
- miejsca, osoby i przedmioty kultu			X	
- święta, odpusty, pielgrzymki				Х
- tradycje, obrzędy, gwara			Х	
- legendy, podania i fakty historyczne		Х		
- ważne postacie historyczne		Х		
Obiekty i te	ereny			
- działki pod zabudowę mieszkaniową				Х
- działki pod domy letniskowe		X		
- działki pod zakłady usługowe i przemysł			Х	
- pustostany mieszkaniowe, magazynowe i po przemysłowe		X		
- tradycyjne obiekty gospodarskie wsi (kuźnie, młyny)		X		

- place i miejsca publicznych spotkań				Х
- miejsca sportu i rekreacji				X
Gospodarka, r	olnictwo			
- specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe)		Х		
- znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe			X	
- możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne	х			
Sąsiedzi i przyjezdni				
- korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo (duże miasto,				
arteria komunikacyjna, atrakcja turystyczna)			X	
- ruch tranzytowy		Х		
- przyjezdni stali i sezonowi	X			
Instytucje				
- placówki opieki społecznej				Х
- szkoły				Х
- Centrum Kultury, Muzeum				X
Ludzie, organizacje społeczne				
- OSP				Х
- Koło Gospodyń Wiejskich				Х
- Stowarzyszenia				X

IV. ANALIZA SWOT

Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów:

- $\rightarrow$ **S**trengths (mocne strony),
- → Weaknesses (słabe strony),
- $\rightarrow$ **O**pportunities (szanse w otoczeniu),
- → **T**hreats (zagrożenia w otoczeniu).

Analiza SWOT pozwala na określenie aktualnej sytuacji w miejscowości Bestwina oraz przyszłych kierunków jej rozwoju. Stanowi także efektywną metodę identyfikacji słabych i silnych stron miejscowości oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed miejscowością. Macierz SWOT jest syntezą przedstawionego wcześniej opisu stanu i zasobów miejscowości, składająca się z analizy czterech obszarów:

✓ mocnych stron – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią elementy rzeczywistości Bestwiny, mające pozytywny charakter z punktu widzenia przyszłego

rozwoju; wyliczone mocne strony miejscowości należy wykorzystać jako podstawę przyszłego rozwoju,

- ✓ **słabych stron** uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony miejscowości; ze względu na negatywny wpływ na dalszy rozwój należy zminimalizować ich oddziaływanie,
- ✓ szans uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od społeczności wiejskiej oraz kompetencji władz publicznych działających na obszarze Bestwiny, ale które mogą być traktowane jako szanse; przy odpowiednio podjętych działaniach mogą zostać wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwojowi miejscowości,
- ✓ **zagrożeń** uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od społeczności lokalnej, ale które mogą stanowić zagrożenie dla jej rozwoju; należy dążyć do ich wyeliminowania.

Poniższa analiza SWOT stanowi punkt wyjścia do określenia problemów pojawiających się w społeczności lokalnej, a także potencjalnych rozwiązań tych niedogodności.

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
> położenie w pobliżu dużych aglomeracji miejskich i gospodarczych	> brak kanalizacji sanitarnej
> atrakcyjna oferta usług kulturalnych	> niezadowalający stan chodników oraz nawierzchni dróg
korzystne usytuowanie działek budowlanych z dostępem do mediów,	> niski poziom separacji ruchu pieszego od kołowego
szczególnie w sytuacji dużego zapotrzebowania ze strony	> brak bazy noclegowej i punktów gastronomicznych
sąsiednich miast	> rozdrobnienie rolnictwa i brak gospodarstw specjalistycznych
> zdywersyfikowana działalność gospodarcza i zróżnicowana	> brak infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej (basen,
struktura branżowa	kąpielisko)
> wartościowy potencjał ludzki – uczciwi i rzetelni mieszkańcy,	
zaangażowani w sprawy gminy i jej rozwoju	
> posiadana baza sportowa	
> rozwinięta infrastruktura oświatowa	
SZANSE	ZAGROŻENIA
możliwość uzyskania środków finansowych, w tym z Unii Europejskiej	> ograniczenie połączeń komunikacyjnych z sąsiednimi miastami
> zagospodarowanie walorów krajobrazowych	postępująca indywidualizacja życia społecznego
> poprawa stanu nawierzchni dróg	> wzrost bezrobocia
> rozbudowa i rozwój bazy sportowej	> migracja wykształconych i przedsiębiorczych młodych ludzi do
> poszerzenie oferty kulturalnej poprzez poprawę infrastruktury	pobliskich miast i za granicę
kulturalnej	> niedobór środków na realizację inwestycji

V. KLUCZOWE OBSZARY PROBLEMOWE ROZWOJU

	ANALIZA	PLAN
	Co jest?	Jak ma być?
	- późnoklasycystyczny pałac Habsburgów zlokalizowany w centrum	
1.Co nas wyróżnia?	sołectwa	
	 zabytkowy kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny zabytki przyrodnicze 	
	ANALIZA	PLAN
	Co jest?	Jak ma być?
2. Funkcje jakie pełni	- osadnicza-działki przeznaczone pod zabudowę z pełnym dostępem do mediów	- tereny przystosowane pod zabudowę
wieś?	- usługowa- firmy usługowe z różnych gałęzi gospodarki	- rozwój przedsiębiorczości
	- rolnicza- rozdrobnione rolnictwo	- przekwalifikowanie mało dochodowych drobnych gospodarstw na gospodarstwa specjalistyczne
	ANALIZA	PLAN
	Co jest?	Jak ma być?
3. Kim są mieszkańcy?	- zróżnicowanie w wykształceniu ludności - osoby dotknięte bezrobociem	- podwyższenie kwalifikacji przez społeczność - reorientacja zawodowa
	ANALIZA	PLAN
1	Co jest?	Jak ma być?
4. Z czego się utrzymują?	 praca poza miejscem zamieszkania, głównie w pobliskich miastach własna działalność gospodarcza praca w sektorze prywatnym 	- mieszkańcy powinni mieć zapewnioną w miarę możliwości pracę na terenie Gminy
	- emerytury i renty - praca za granicą - młodzież wyjeżdża do pracy za granicę	
	ANALIZA	PLAN
5. Jak jest	Co jest?	Jak ma być?
zorganizowana?	- OSP	- zwiększona aktywność społeczna na rzecz
	- Koło Gospodyń Wiejskich	wspólnego działania

6. Propozycja dla dzieci i młodzieży	- Koło Łowieckie - Rady rodziców - Kluby sportowe - Organizacje kościelne - Rada Sołecka - Koło Pszczelarskie - Sekcja Wędkarska - Towarzystwo Miłośników Ziemi Bestwińskiej ANALIZA Co jest? - zajęcia sportowe i kulturalne organizowane w Szkole Podstawowej i Gimnazjum - organizowane wyjazdy na basen do pobliskich miast - imprezy kulturalne organizowane przez Gminny Ośrodek Kultury	PLAN Jak ma być? - budowa nowoczesnego boiska wielofunkcyjnego
7. Jak rozwiązywane są problemy?	ANALIZA Co jest? - zebrania wiejskie - spotkania z Radnymi - spotkania Rady Sołeckiej	PLAN Jak ma być? - aktywny udział mieszkańców sołectwa w spotkaniach
8. Obyczaje i tradycje	ANALIZA Co jest? - dożynki - bale sylwestrowe - festyny	PLAN Jak ma być? - dalsze podtrzymywanie zachowanych tradycji i obyczajów
9. Jak wygląda wieś?	ANALIZA Co jest? - zabudowa zwarta - domy jednorodzinne - osiedla domów prywatnych	PLAN Jak ma być? - rozbudowa miejscowości zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego
10. Jakie są mieszkania i obejścia?	ANALIZA Co jest? - zadbane domy jednorodzinne - przydomowe ogródki i budynki gospodarcze	PLAN Jak ma być? - odnowa niektórych budynków - zadbana zieleń w centrum miejscowości
11. Jaki jest stan otoczenia i środowiska?	ANALIZA Co jest? - zanieczyszczenia odpadami komunalnymi	PLAN Jak ma być? - wykonanie kanalizacji sanitarnej na terenie

	- zanieczyszczenie wody, wynikające z braku kanalizacji	sołectwa, - środowisko nieskażone
	ANALIZA	PLAN
12. Jakie jest	Co jest?	Jak ma być?
rolnictwo?	- rozdrobnione - głównie sadownictwo i ogrodnictwo, a także rybactwo i produkcja rolna	- stymulowanie działalności dających dodatkowe dochody gospodarstwom rolnym
	ANALIZA	PLAN
13. Komunikacja	Co jest?	Jak ma być?
13. Komanikacja	- połączenia PKS - połączenia MZK	- modernizacja dróg

VI. WIZJA STANU DOCELOWEGO MIEJSCOWOŚCI BESTWINA

Jaka ma być nasza wieś za 7 lat?

Co ma ją wyróżniać?	Estetyka i nieskażone środowisko naturalne; dobrze utrzymane walory krajobrazu; rozwinięta gospodarka; turystyka i rekreacja;		
Jakie ma pełnić funkcje?	Usługowe; mieszkaniowe; rekreacyjne i turystyczne		
Kim mają być mieszkańcy?	Aktywni, zaangażowani, w pełni identyfikujący się z wsią, poszerzający wiedzę		
Co ma dać utrzymanie?	Zatrudnienie w sektorze prywatnym, własna działalność gospodarcza, świadczenia emerytalno-rentowe		
W jaki sposób ma być zorganizowana wieś i mieszkańcy?	Stowarzyszenia, Grupy Działania;		
W jaki sposób maja być rozwiązywane problemy?	Dyskusje i Działania; Współpraca;		
Jak ma wyglądać nasza wieś?	Estetyczna, Wykorzystany potencjał krajobrazu;		
Jakie obyczaje i tradycje maja być u nas pielęgnowane i rozwijane?	Ludowe, sportowe;		
Jak mają wyglądać mieszkania i obejścia?	Estetycznie;		
Jaki ma być stan otoczenia i środowiska?	Zachowanie równowagi ekologicznej; Skanalizowana wieś		
Jakie ma być rolnictwo?	Dochodowe i zmodernizowane;		
Jakie mają być powiązania komunikacyjne?	Dobre połączenia komunikacyjne PKP z najbliższymi miastami; Więcej bezpośrednich połączeń PKS i MZK z sąsiednimi miastami; Zadowalające dla potrzeb mieszkańców i turystów;		
Co zaproponujemy dzieciom i młodzieży?	Plac zabaw dla najmłodszych; Zajęcia sportowe na nowoczesnym boisku; Profesjonalne zajęcia świetlicowe;		

VII. WIZJA ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI BESTWINA

Położenie Bestwiny jest bardzo korzystne. Zlokalizowana jest ona w pobliżu dwóch aglomeracji miejskich i gospodarczych oraz rzek i zbiorników wodnych, które stanowią atrakcyjne walory krajobrazowe. Brak silnej industrializacji sprzyja rozwojowi aktywnych form rekreacji i wypoczynku. Korzystne położenie miejscowości sprzyja powstawaniu firm produkcyjnych i usługowych oraz pozwala na stosunkowo łatwy dostęp mieszkańców i firm do większych aglomeracji miejskich zlokalizowanych w niedalekiej odległości od sołectwa. Wyznaczone w planie zagospodarowania przestrzennego tereny gospodarcze stanowią zachętę dla przyszłych inwestorów.

Dlatego też wizja rozwoju miejscowości Bestwina **zakłada zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców**. Rozwój Bestwiny oraz poprawa jakości życia mieszkańców realizowana będzie poprzez modernizację infrastruktury. Mieszkańcy dążą do skanalizowania wsi, przez co w znaczny sposób poprawiony zostanie stan środowiska naturalnego. Istotnym przedsięwzięciem jest także poprawa stanu dróg wewnętrznych, która wpłynie na zwiększenie bezpieczeństwa oraz estetyki miejscowości.

Poprawa standardu życia mieszkańców oraz zaspokojenie potrzeb społeczno-kulturalnych przyczyni się do wzrostu atrakcyjności Bestwiny jako miejsca zamieszkania. Ponadto wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych miejscowości pozytywnie wpłynie na rozwój usług związanych z turystyką, a tym samym przyczyni się do rozwoju gospodarczego miejscowości.

VIII. PROGRAM ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI BESTWINA PLANOWANE DZIAŁANIA

Szczegółowy opis poszczególnych inwestycji oraz kosztorysy prac będą przygotowywane bezpośrednio przed przystąpieniem do ich realizacji i zostaną oddane w formie załączników do *Planu Odnowy Miejscowości Bestwina na lata 2009-2016.* Poniżej zostały omówione główne zadania, które planuje się zrealizować w perspektywie najbliższych 7 latach.

Tabela 5. Planowane działania ze wskazaniem kolejności realizacji.

Priorytet	Działania	Ranking
I. Nowoczesna infrastruktura techniczna	Budowa chodnika przy ul. Krakowskiej	1
	Remont i przebudowa ul. Bialskiej	3
	Wykonanie sieci kanalizacyjnej	3
	Wymiana sieci wodociągowej	1
	Modernizacja i doposażenie Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej	1
	Wykonanie nakładki asfaltowej na ul. Witosa	1
	Przebudowa ul. Krakowskiej	2
II. Poprawa infrastruktury	Zagospodarowanie terenu przy obiektach sportowych i handlowych	2
rekreacyjno- wypoczynkowej	Zagospodarowanie terenu wokół Ośrodka Zdrowia	2
III. Rozwój infrastruktury	Budowa boiska przy ul. Szkolnej	1
kulturalnej i sportowej	Bieżący remont budynku LKS	1

CHARAKTERYSTYKA PROJEKTÓW

I. Nowoczesna infrastruktura techniczna

Główne przedsięwzięcia związane z infrastrukturą techniczną Bestwiny dotyczą poprawy stanu komunikacji drogowej na terenie sołectwa. W związku z tym planuje się przeprowadzenie następujących inwestycji w tym zakresie:

- ✓ Budowa chodnika przy ul. Krakowskiej koszt ok. 2 mln zł,
- ✓ Remont i przebudowa ul. Bialskiej koszt ok. 4 mln zł,
- ✓ Wykonanie nakładki asfaltowej na ul. Witosa koszt ok. 600 tys. zł,
- ✓ Przebudowa części ul. Krakowskiej inwestycja realizowana przez Powiat Bielski.

W Bestwinie mieszczą się siedziby głównych instytucji gminy, dlatego obserwuje się natężenie ruchu na tym terenie. Konieczne jest więc podjęcie wszelkich starań, by zapewnić bezpieczeństwo oraz wyeliminować możliwość kolizji bądź wypadku drogowego spowodowanego niedostateczną infrastrukturą drogową. Modernizacja dróg i budowa chodników ma na celu usprawnienie ruchu drogowego, a także zwiększenie bezpieczeństwa i wygody ruchu oraz wpłynie na estetyczny wygląd miejscowości.

Kolejną inwestycją w obrębie Priorytetu I będzie **budowa sieci kanalizacyjnej wraz z przepompowniami**. Ochrona środowiska naturalnego jest obowiązkiem zarówno obywateli, jak i władz publicznych, dlatego jednostki samorządów terytorialnych podejmują działania mające na celu poprawę kondycji środowiska i wyeliminowanie zagrożenia sanitarno – epidemiologicznego dla mieszkańców. Sieć kanalizacyjna na terenie sołectwa będzie budowana w późniejszej perspektywie czasowej, gdyż w pierwszej kolejności zostanie wykonana kanalizacja na terenie sołectwa Bestwinka jako projekt komplementarny. Sieć kanalizacyjna w Bestwince będzie wykonywana w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013, skąd Urząd Gminy uzyskał dofinansowanie na w/w przedsięwzięcie w wysokości ponad 18 mln zł.

Szacunkowy koszt skanalizowania Bestwiny będzie oscylował wokół 60 mln zł.

Na przełomie roku 2009/2010 wykonana zostanie natomiast **wymiana sieci wodociągowej** w następujących etapach:

- I etap obejmie ulice Witosa, Sikorskiego i Kościelną koszt 600 tys. zł,
- II etap zakończy proces modernizacji sieci na terenie sołectwa i dotyczył będzie ciągu od ul. Prusa do ul. Krakowskiej koszt 470 tys. zł.

Istotnym przedsięwzięciem na terenie Bestwiny jest trwająca aktualnie **modernizacja** i doposażenie Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej. Celem projektu jest wzrost dostępności i poprawa jakości usług medycznych dla mieszkańców w Gminie Bestwina. Zwiększenie dostępności polegać będzie na:

- poszerzeniu palety usługowej Zakładu Opieki Zdrowotnej o specjalistyczne usługi zdrowotne,
- zwiększeniu potencjału technicznego placówki w wyniku zakupienia specjalistycznego sprzętu medycznego,
- zwiększeniu standardu placówki i dostosowaniu go do obowiązujących przepisów. Modernizacja SP ZOZ obejmuje:
- przebudowę dachu,
- roboty rozbiórkowe i murarskie wewnętrzne,
- budowę schodów wewnętrznych,
- wymianę wewnętrznej stolarki drzwiowej,
- roboty wykończeniowe wewnętrzne,

- wykonanie wentylacji mechanicznej,
- wykonanie instalacji wodno-kanalizacyjnej,
- wykonanie instalacji elektrycznej,
- termomodernizację.

W ramach projektu planuje się ponownie uruchomić następujące gabinety:

- gabinet pulmonologiczny,
- gabinet laryngologiczny,
- gabinet okulistyczny,

a także zakupić sprzęt medyczny i wyposażenie do:

- pracowni EKG,
- pracowni USG,
- gabinetu ginekologicznego,
- laboratorium analitycznego,
- gabinetu okulistycznego,
- gabinetu pulmonologicznego,
- gabinetu rehabilitacji i fizykoterapii.

Projekt pn. "POPRAWA DOSTĘPNOŚCI I JAKOŚCI USŁUG MEDYCZNYCH NA TERENIE GMINY BESTWINA" realizowany jest w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013. Dotacja uzyskana na tę inwestycję z funduszy unijnych wynosi blisko 1,8 mln zł. Koszt remontu zamknie się w kwocie 2 100 000 zł, natomiast doposażenie w kwocie 900 tys. zł.

II. Poprawa infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej

Szansą dla Gminy Bestwina jest rozwój funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych. Gmina posiada potencjał przyrodniczy i krajobrazowy, akweny wodne, lasy i tereny zielone, które sprzyjać mogą realizacji tego celu. Rozwój usług rekreacyjno-wypoczynkowych przynieść może w dłuższym okresie znaczne korzyści dla gminy i jej mieszkańców. Konieczne jest jednak poniesienie wysokich nakładów inwestycyjnych na budowę infrastruktury rekreacyjnej i wypoczynkowej. Zadaniami realizowanymi w tym zakresie będzie:

- ✓ zagospodarowanie terenu przy obiektach sportowych i handlowych koszt ok. 150 tys. zł,
- ✓ **zagospodarowanie terenu wokół Ośrodka Zdrowia** koszt ok. 500 tys. zł. Wydzielenie parkingów, stworzenie małej architektury oraz uporządkowanie terenów zielonych wpłynie na poprawę życia mieszkańców i wizerunku sołectwa.

III. Rozwój infrastruktury kulturalnej i sportowej

Istotnym celem dla sołectwa Bestwina jest rozwój kultury fizycznej wśród mieszkańców, co będzie sprzyjać poprawie zdrowia oraz zainteresowaniu mieszkańców aktywnymi formami wypoczynku. Wśród planowanych inwestycji w tym obszarze wskazać należy:

- ✓ budowę boiska przy ul. Szkolnej w ramach programu "Moje Boisko Orlik
   2012" koszt ok. 1 mln zł,
- ✓ **bieżący remont budynku LKS** koszt ok. 180 tys. zł.

Rozbudowa infrastruktury sportowej przyczyni się do stworzenia lepszych warunków dla rozwoju dzieci i młodzieży, ich sprawności oraz do zapobiegania wadom postawy, a także zwiększy dostęp do aktywnych form spędzania czasu wolnego.

Przyczyni się to do zwiększenia atrakcyjności wsi oraz umożliwi mieszkańcom Bestwiny i okolic atrakcyjne, a przede wszystkim "aktywne i zdrowe" spędzenie czasu wolnego.

IX. HARMONOGRAM REALIZACJI ZAPLANOWANYCH DZIAŁAŃ

Harmonogram wdrażania planu wyznacza priorytety dotyczące działań w krótszej i dłuższej perspektywie oraz określa odpowiedzialnych za realizację całego planu oraz poszczególnych jego elementów. Realizacja większości elementów planu będzie odbywać się z udziałem władz gminnych.

Tabela 6. Harmonogram realizacji planowanych działań.

Priorytet	Działania	Kto realizuje	Źródło pozyskania środków	Data realizacji	
				rozpoczęcie	zakończenie
I. Nowoczesna	Budowa chodnika przy ul. Krakowskiej	Urząd Gminy Bestwina	Budżet Gminy Bestwina PROW 2007-2013	2010	2011
	Remont i przebudowa ul. Bialskiej	Urząd Gminy Bestwina	Budżet Gminy Bestwina RPO 2007-2013	2010	2012
	Wykonanie sieci kanalizacyjnej	Urząd Gminy Bestwina	Budżet Gminy Bestwina Dotacja z Funduszy Strukturalnych UE	2013	2016
infrastruktura techniczna	Wymiana sieci wodociągowej	Urząd Gminy Bestwina	Budżet Gminy Bestwina	2009	2010
	Modernizacja i doposażenie Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej	Urząd Gminy Bestwina	Budżet Gminy Bestwina RPO 2007-2013	2009	2010
	Wykonanie nakładki asfaltowej na ul. Witosa	Urząd Gminy Bestwina	Budżet Gminy Bestwina Budżet Powiatu Bielskiego	2009	2010
	Przebudowa ul. Krakowskiej	Powiat Bielski	Budżet Powiatu Bielskiego Dotacja z MSWiA	2010	2011
II. Poprawa infrastruktury	Zagospodarowanie terenu przy obiektach sportowych i handlowych	Urząd Gminy Bestwina	Budżet Gminy Bestwina	2011	2012
rekreacyjno- wypoczynkowej	Zagospodarowanie terenu wokół Ośrodka Zdrowia	Urząd Gminy Bestwina	Budżet Gminy Bestwina PROW 2007-2013	2010	2011
III. Rozwój infrastruktury	Budowa boiska przy ul. Szkolnej	Urząd Gminy Bestwina	Budżet Gminy Bestwina Dotacja z Ministerstwa Sportu i Turystyki	2010	2010
kulturalnej i sportowej	Bieżący remont budynku LKS	Urząd Gminy Bestwina	Budżet Gminy Bestwina	2010	2010

X. SYSTEM WDRAŻANIA PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI I PUBLIC RELATIONS

Proces wdrażania Planu Odnowy Miejscowości jest złożonym przedsięwzięciem, wymagającym dobrego przygotowania i stałej komunikacji z otoczeniem. Właściwy proces wdrażania Planu wymaga połączenia wysiłków wielu instytucji, organizacji i osób. Przedkładany Plan Odnowy jest "własnością" społeczności lokalnej - dla niej przede wszystkim był budowany. Udział lokalnych liderów i lokalnej społeczności będzie czynnikiem wspierającym procesy implementacyjne.

Wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości Bestwina rozpocznie się poprzez wprowadzenie go w życie uchwałą:

- ✓ zebrania wiejskiego sołectwa Bestwina,
- ✓ Rady Gminy w Bestwinie.

System wdrażania Planu Odnowy Miejscowości Bestwina realizowany będzie w oparciu o system wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej.

Poszczególne projekty będą wdrażane zgodnie z zasadami wydatkowania środków według źródeł ich pochodzenia, bowiem korzystanie ze środków własnych, jak i środków unijnych wymusza konieczność sprostania wielu wymogom formalnym.

Przyjęty Plan Odnowy Miejscowości jest dokumentem, który może ulegać zmianom. Oznacza to, że może zostać zaktualizowany i dostosowany w zależności od istotnych uwarunkowań rozwoju oraz oceny skuteczności dokonywanej w trakcie ewaluacji.

Plan Odnowy Miejscowości jest warunkiem koniecznym rozwoju danej jednostki terytorialnej. Sam dokument nie jest jednak receptą na sukces. Aby mógł przynieść zaplanowane efekty, konieczne jest sukcesywne jego wdrażanie, czuwanie nad jego realizacją i kontrolowanie przebiegu.

Postępy w realizacji przyjętego Planu Odnowy Miejscowości - zaakceptowanego przez mieszkańców i popartego przez władze Gminy - są na bieżąco monitorowane i oceniane przez samych zainteresowanych tj. mieszkańców Bestwiny.

Za wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości Bestwina odpowiedzialny będzie Urząd Gminy Bestwina.

Urząd Gminy, jako Instytucja Wdrażająca Plan, odpowiedzialny będzie za:

- opracowanie i składanie wniosków o finansowanie zewnętrzne,
- bezpośrednią realizację działań przewidzianych w Planie w zakresie przygotowania przetargów, gromadzenia dokumentacji bieżącej, nadzoru nad wykonawcą pod kątem terminowości i jakości wywiązania się z zobowiązania,
- > zapewnienie informowania o współfinansowaniu przez UE realizowanych projektów.

Główne zadania koordynatora polegałyby na:

- ▶ bieżącej analizie stanu realizacji Planu;
- obserwacji uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych wpływających lub mogących wpłynąć na realizację strategii;
- prowadzeniu bazy informacji;
- wypracowaniu kryteriów oceny stanu realizacji Planu;
- aktywnym poszukiwaniu źródeł finansowania.

Wdrażanie na każdym etapie podlega weryfikacji i aktualizacji. Opierać powinno się na odpowiednim rozdziale zadań realizacyjnych w ramach poszczególnych wydziałów Urzędu Gminy Bestwina. Pozwala to na koncentrowanie się na konkretnym przedsięwzięciu, a tym samym zwiększa jego efektywność.